"Укр. Роб. Вісти" кличуть трудящих віддати їм денну заробітну плату

РУМУНСЬКА ФАШІСТСЬКА ЦАРАНІСТИЧНА ВЛАДА ЗДУШУЄ КРИВАВО ВИЗВОЛЬНИЙ РУХ РОБІТНИКІВ І СЕЛЯН

Заагітувавши широкі селянські маси демагогічними кличами демократії, ревізії аграрної реформи, зменшення податків працюючим, рівних прав нацменностям, шкіл в їх рідній мові і т. ін., націонал-цараністи в спілці з соц.-дем. зрадниками і укр. "націоналістами" прийшли до влади.

Та по приході до влади відкрили вони своє дійсне лице перед працюючими, особливо жорстоко придушуючи укр. працюючих на Буковині. — Наложили на робітників і селян ще більші податкові тягарі, аграрну реформу переглянули так, що поле відібрали і від тих бідних селян, воєнних каліків, вдів і сиротів, котрим вони передше були наділені, та роздали офіцерам, підстаршинам, жандармам, кольоністам і деяким укр. панкам за їх вірну собачу службу румунській олігархії, між котрими бувший ліберальний посол, "укр. націоналіст", учитель Івасюк, одержав аж 20 гектарів.

Свою демократичність націонал-цараністи та їх спільники соціял-зрадники виявили вже в перших днях по приході до влади тим, що почали шалену нагінку на клясові організації працюючих та на кращих борців пролетаріяту. Розвязали всі унітарні профспілки в Румунії в минулому році послугуючись підлою провокацією, позапечатували їхні льокалі, поконфіскували їхні движимості та зрабували робітничий дім в Тімішорі, одинокий власний дім революційного робітнива в Румунії. Вірні слуги румунської буржуазії, — соціял-зрадницькі посли, похвалили в парляменті цей "геройський" вчинок фашістських катів і зажадали передачі їм робітничого дому в Тімішорі, як нагороду за їх льокайську службу. Недовго потім влада розвязала робітничо-селянську спілку, масову боєву виборчу формацію революційного робітництва, поконфіскувала і заборонила видавати всі румунські, мадярські і українські робітничі часописи і тим загнала до решти в підпілля всякий революційний рух в Румунії.

В ще більш жорстокий спосіб розправлялися і ще розправляються румунські розбишаки з свідомими робітниками і селянами на безправно окупованій Буковині, де укр. працюючі заслужили собі спеціяльної уваги з сторони націонал-царністських соціял-фашістських катів.

За наліплювання ніби-то "комуністичних" маніфестів в Черновецьких передмістях, засудили тов. Готинчана на 15 місяців, а його спільника Каца на 18 місяців тяжкої вязниці і вислали їх до тюрми Буковець коло Крайови в Семигородщині. Товариша Галицького охрана заарештувала з всіма учасниками конференції увітарних профспілок, що відбувалася на різдво 1929 року в Чернівцях, приписуючи йому керівну ролю на тій конференції, хоч він був на ній лиш як делегат від партії "Визволення", щоб запевнити участь увітарних профспілок в громадських і повітових виборах на спільній лісті з партією "Визволення". Тов. Сорофтей піддався провокації охрани і заявив, що тов. Галицький таке а таке на конференції говорив, котрий вдійсности навіть ще не забирав слова, бо тоді як напала охрана, його точка ще не приходила на обради. Генеральна сіґуранца вислідила з оскарження тільки двох: Сорофтея і Гіду. Решту, поверх 60 учасників конференції, передала прокуророві, що кидався як риба в полонці, рятуючи "престіж" фашістсько-насильницьких правових розбишак, не могучи причепити підсудним ніякої вини і передав справу сенатові. Сенат не міг собі дати ради, бо підставлені параграфи й факти росходилися як небо і земля, і пересунув процес. Другий сенат також не міг розвязати справи і відступив присяглому судові. Присяглий суд відмовився такою дрібничковою справою заниматися і аж третій сенат на підставі якогось старого австрійського канчукового параграфу про заборонені товариства, засудив учасників конференції, між ними тов. Галицького, на 5 місяців вязниці.

Українських працюючих з партії "Визволення" румунська влада тероризувала вже на початку її оснування, а радше ще скорше, — з днем розриву з соціял-зрадниками. І коли в громадських виборах цього року ліста партії "Визволення" пройшла в 10-ох громадах цілком, в 10-ох почасти, а в кількадесятьох вийшли члени партії на інших лістах, то участь і цей успіх партії в громадських виборах вивели фашістсько-бандитську владу вже цілком з рівноваги, що як несамовита кинулася на льокаль партії в Чернівцях і на її низові організації. Почалися дикі нагінки. По селах труси, жандарми робили облави на наших товаришів, арештували цілими десятками а то й сотнями людей, знущалися над ними, катували, били та гнали пішки скованих на руках і ногах цілими тижнями до чернівецької охрани.

По селах було яких 700—800 селян арештованих. Переслуханих і трусних біля 250, а замкнених в тюрму поверх 90. Деякі селяни були такі збиті, що ще по чотирьох місяцях чули побої та мали знаки. Їх злочини, подані охраною: "комуністична пропаганда". Їхні факти: посідання книжки "Знання то сила", або партійної леґітимації червоної більшовицької книжечки, як охрана її називає), або "Борця", або бльочку на передплату "Борця", або виборчого маніфесту до громадських виборів. А де нічого не знайдено, то взято тих, що кандидували на лісту партії "Визволення" і вийшли з тої лісти в раду громадську.

В льокалі партії в Чернівцях робили труси і по днях і по ночах (в 2-ій годині ранку) в присутності кого з товаришів і в неприсутності і без відома кого будь з партійних членів — при чому забирали все, що попало під руки. Брали навіть такі книжки як Данилевського "Від мотики до трактора", книжки про сільське господарство, популярну книжочку про полове життя і т. ін., забрали фотографії тов. Навізівського і робітничо-селянських послів до варшавського сойму, виділу запомогової організації "Праця", дружини спортового товариства "Спартак" і т. ін. Забрали записники, письма та адресарі. Забрали весь річник "Борця", що на лік не осталося ні одного числа — словом, вичистили геть льокаль ті нічні напасники.

Впарі з цією систематичною грабіжжю йшли напасти на людей, що загонали в льокаль. Ледви хто зайде в льокаль, зараз влітає кількох охранників-бандитів і відводять його до сіґуранци, де тримають добу, дві, три, а потім скованого гонять шупасом пост від поста домів. Навіть старого 70-літного чоловіка, що зайшов до льокалю, щоб написав хто листа до його сина в Канаді, бо самий неграмотний, охранницькі хулігани не пожалували, забрали початий лист, а його і того що писав, засадили на 24 години до арешту.

Вкінці заарештували Стасюка, а нагінки, погрози і напасти ночами ще з більшою люттю тревають по сьогоднішний день.

Та не лише на дворі, але і в тюрмі не перестають переслідувати. Арештованим селянам заборонили укр. ґазети, книжки та переписку. Харчі погані. При відвідинах тероризують замкненого, як і відвідувача. Звичайно, охрана на порозі до тюрми арештує відвідувача, грозить, побиває, а опісля пускає домів, або відправляє шупасом. Арештують навіть тих, що приносять допомогу харчами вязням.

Слідство протягається в безконечність. При стягуванні протоколів слідчі кричать, ганьблять, грозять розстрілами, гниттям в криміналі і т. ін. Таким чином застрашують одиниць і вимушують від них неможливі зізнання в некористь вязня. Та не тільки, що самі слідчі судді стягають зізнання в провокаторський спосіб, але наводять застрашених до того, щоби вислухували, що інші політичні вязні говорять та доносили це судді, а він випустить їх в нагороду на волю. Так удалося судді зробити провокаторами селян Дейхегу з Чорного Потока і Підгорецького Георгія з Боянчука, що все доносили йому про власних товаришів селян — політвязнів.

Що місяця відновлюють приказ арешту. Цю віднову потверджує сенат. Арештованих ведуть перед цей сенат з тюрми скованих.

На росправу ведуть арештованих у великих парадах. Вперед обсаджує цілу вулицю від тюрми до суду озброєна до зубів поліція піша і кінна та охранники. Вязнів провадять скованих по кільканацять озброєних ключників, дві четі озброєної поліції, пів сотні жандармів і хмара охранників. Раз 6-ох товаришів провадило на росправу біля три сотні державної озброєної сили. На процеси посторонньої публики не пускають, тримають в тайні день росправи, щоб й журналістів не було, зате охранників повна саля росправи і чути їх скреґіт зубів та садистичні вздихи — жаждуть крови.

Оборони ніякої партія "Визволення" не може поставити, головно через брак грошей. А адвокати вітрять в цих процесах жир-наживу і без грошей не заступають та приєднуються до того, щоб слідства велися в безконечність. Деякі адвокати витуманюють від селянок великі суми грошей (до 5,000 леїв) і обіцяють вибрати їх чоловіків на волю, а при процесі навіть парп з уст не випустять. Декілька процесів відбулися цілком без адвоката. Що це означає серед румунських обставин цинічного топтання всякого права і серед фашістської атмосфери брутального убивання робітничо-селянського революційного руху, можна собі уявити.

Процесів було вже багато, а решта відбудуться десь осінню, при тому треба сказати, що в Чернівцях судять о много гірше як де-інде в Румунії. За виборчі летючки судять по 6 місяців вязниці та позбавлення громадянських прав і на гривну не тільки тих, що їх роздавали, але й таких, у кого їх найшли, навіть і післанця, що приніс їх з друкарні до льокалю. Суд іґнорує факт, що конфіската летючок сталася 24 години по видачі їх з друкарні і — хто їх скорше дістав, то не може відвічати за ширення "забороненої літератури".

Тов. Семчишин дістав кари 6 місяців, 10,000 леїв гривні і 3 роки втрати горожанських прав. Трьох селян в партії "Визволення" дістали по 8 місяців і по 6,000 леїв гривні, 2 по 6 місяців і 5,000 леїв гривні, а 5 по 3 місяці і по 2,000 леїв гривні. Це селяни: з Юрківців 3, з Вербівців 2, з Валяви 1 і з Кучурова Малого 1. Приходять на чергу селяни з Дорошівців, Раранча, Ошихлїб, Шипинців, Горошівців, Чорного Потока, Погорилівки, Боянчука і Глібокої. Тов. Сарофтей дістав 4 місяці.

Вершком цинізму був засуд тов. Стасюка на 3 роки вязниці, 85,000 леїв гривні — а вразі незаплачення вязниці за 50 леїв день, що робить нових 4 роки і 8 місяців і 10 літ втрати громадських прав. Суджений був він за зміст першотравневого маніфесту партії "Визволення" з 1929 року і за виборчу програму до громадських виборів цього року. Партія зробила за Стасюка рекурс та цього мало — треба ще грошей, а їх нема.

Ці процеси і вся нагінка мають за ціль знищити партію українських працюючих "Визволення", процеси селян — це процес партії — процес подібний до "Білоруської Громади". Лише "Б. Г." в кращому положенні як "Визволення". В Польщі сильні революційні організації пролетаріяту, там є тісна солідарність між селянами а робітниками, там є сили, що зараз підняли сильну акцію демонстрацій і протестів, так в краю як і заграницею, в обороні тої масової організації білоруського селянства, а на Буковині саме наоборот. Роб.-сел. спілка не існує. Пролетаріят не є організований або його організації розбиті, селянство не має своїх здорових масових організацій, а в "Визволенців" самих нема сил підняти якусь кампанію хоч би пером за границею. Тому не дивота, що процеси буковинських селян відбуваються гей би тайком. "Борця" влада заборонила другої ґазети нема чим видавати. Помочі вязням і їх родинам в теперішній тяжкий-претяжкий час нема відкидати ніякої і це ділає на широкі маси. Це все склалося на те, що партія починає тануги стихійно в підпілля. Селяни не хочуть її опускати, бо вважають її за свою зброю, але вистерігаються попасти в руки фашістських гончих собак. Як так дальше піде, то комітет партії стратить перегляд і вплив на маси.

Товариші в Канаді і Америці! Не дайте загинути роб-сел. справі на Буковині! Несіть моральну і матеріяльну допомогу "Визволенським" жертвам буржуазно-фашістського терору!

Зрозумійте всі залізну необхідність матеріяльної допомоги:

Буковинським вязням — селянам; на вирвання з кіхтів румунських розбишак тов. Стасюка; на заплату льокалю; на утримання льокалю; на робітничо-селянську ґазету на Буковині.

Організуйте комітети допомоги для буковинських жертв білого терору!

Кожних 10 центів улекшить долю вязня! Кожних два доляри дасть їм одного заступника-адвоката на процесі. Організуйте протестаційні віча та засилайте резолюції до румунської влади!

Зведіть боротьбу за ваших закатованих братів на Буковині та допоможіть їм в їх тяжкій боротьбі за краще завтра!

М. Шлапак.

ЯКІ ҐАЗЕТИ РОБІТНИКИ ПОВИННІ ЧИТАТИ.

"КОМУНІСТ" — U.S.S.R., Україна, Харків, Майдан Тевелева 20. Передплата на рік $10.00.

"ПРОЛЄТАРСЬКА ПРАВДА" — U.S.S.R., Україна, Київ, вул. Леніна, 19. Передплата на рік $8.00.

"УКРАЇНСЬКІ ЩОДЕННІ ВІСТИ" — 17 East 3rd St., New York, U.S.A. Передплата на рік $9.00, на півроку $4.75.

"СИЛА" — Львів, Бляхарська 8. Передплата на рік $2.

"СЕЛЬРОБ" — Львів, вул. Гетьманська 24, п. III. Передплата на рік $2.50.

"УКРАЇНСЬКА ҐАЗЕТА" — Paul Dornberger, Buch- und Zeitschriftenverlag, Berlin N 20, Uferstr. 15. Postscheckkonto: Berlin Nr. 127090. Передплата на рік $2.00.

"ПРОЛЄТАР" — El Proletario, Calle Lavalleja 726, Buenos Aires, Rep. Argentina. Передплата на рік $3.00.

"УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ" — Les Nouvelles Ukrainiennes. 35 Rue de Borrego (20e), Paris, France. Передплата на рік $2.00.

ПОМЕР ТОВ. Н. ДАНИЛЬЧУК

Оцим подається до відома членству вінніпеґського відділу Р.З.Т., що тов. Н. Данильчук, член цього відділу, помер 27 серпня в Дженерал шпиталі по довгій і тяжкій недузі. Покійний мав 52 роки і походив з села Лисівці, повіт Заліщики.

Похорон тов. Н. Данильчука відбудеться в суботу, 30 серпня, з приміщення тов. Шестопалька під числом 619 Редвуд евню. Тіло покійного товариша привезеться до згаданого приміщення в 12-ій годині, а в 3-ій годині пополудні похорониться на Брукленд цвентарі.

Всіх членів і членкинь вінніпеґського відділу Р.З.Т. закликається взяти чисельну участь в похороні покійного товариша.

Заряд відділу Р.З.Т.

ОСТОРОГА!

В околиці Летбридж, Алта., є людці, котрі збірають вписове і вкладки Індустріяльної Юнії Лісових і Рільних Робітників Канади, які не мають від цеї юнії жадного уповноваження, як про це доносять товариші з цеї околиці.

Тому робітники, котрі платять вступне і вкладки до Індустріяльної Юнії Лісових і Рільних Робітників Канади, повинні домагатися від делегатів чи організаторів, щоб вони виказувалися уповноваженням від юнії, яке кожний делегат чи організатор цеї юнії мусить мати.

За Індустріяльну Юнію Лісових і Рільних Робітників Канади,

М. Біньовський, організатор.

НАБУВАЙТЕ Й ЧИТАЙТЕ ТВОРИ М. КОЦЮБИНСЬКОГО.

Твори Коцюбинського том 1.	$1.25
Твори Коцюбинського том 3.	1.25
Твори Коцюбинського том 4.	1.00
Твори Коцюбинського том 5.	1.25
Блудні вогні	.35
Коні не винні	.10
Пе коптьор	.10
На віру	.15
Посол від чорного царя	.10
Подарунок на іменини	.10
В путах шайтана	.10
Інтерметзо	.10
На камені	.10
Дорогою ціною	.10
Він іде	.05
По людському	.05
Приємна особа	.05

Набувайте твори М. Коцюбинського для себе й для бібліотек своїх організацій. Замовлення разом з належитістю засилайте до:

WORKERS AND FARMERS BOOK STORE
600 Selkirk Ave., — Winnipeg.

ЗЛИДЕННЕ ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИКІВ НА ІМІҐРАЦІЇ В БРЕМЕН

(Лист українського робітника-іміґранта до берлінського часопису "Українська Ґазета".)

Українські робітники в Бремені під теперішній час знаходяться в крайній нужді, бо багато з них сидять вже довший час цілковито без роботи. Живуть тільки з того злиденного "унтерштіцунгу" (урядова допомога безробітним), але його далеко не вистарчає на прожиття. Друга частина працює по 4 дні в тиждень, а є чутка, що і цих будуть звільняти з праці, бо фабрика ще скорочує виробництво. Одною з тих фабрик, що працює 4 дні в тижні "Ютте шпінерай, Веберай, ін Бремен" в Німеччині. В цій фабриці працює дуже багато чужинців, а серед них є чимало й українських робітників. Що там за праця в тій, як кажуть — "Юті", не знаю, бо там не працював, але для того, щоби правдиво росказати про робітників, що в ній працюють, вистарчить того, що мені випадково довелося чути й бачити. З фабрики виходять робітники чорні, обкурені тою "ютою" так, що її повно і в очах і в носі в вухах і скрізь, а в грудях, від залягли там порохів, аж свище. Питаю кількох робітників та робітниць: "скільки ви заробляєте в тій юті?" Один показує виплату — 17 марок, другий — 18, третий 13 марок і так далі. Позабирав я від колькох робітників і робітниць "тути" в виплат і хочу подати читачам докладні відомости про теперішні заробітки наших робітників у Бремені (в "Юті" працює переважаюча більшість наших бременських товаришів).

Зарібок при акордовій роботі:

1) Кваліфікований дорослий робітник за 34 години акордової праці (працюється йно 4 дні) дістає всього — 22.40 марок. З того обтягнено: на касу хорих 1.60 мар., забезпечення на випадок інвалідности та безробіття — 75 феників. Разом — 2.35 мар. Чистих грошей за акордову працю кваліфікований робітник одержує — 20 марок 15 феників.

2) Заробіток повнолітньої дівчини, ще й кваліфікованої робітниці, при акордовій роботі за 34 год. виносить 18 марок 60 феників. З цього обтягнено 1.40 марок. Залишається їй чисто виплачених грошей — 17 марок і 40 феників.

Заробіток при поденній роботі.

Мущина кваліфікований робітник, що робить днівку, має на годину 62.5 феника; за 34 години заробить 21.08 мар. З цього обтягається — 2.35 мар. Залишається чистих грошей — 18.73 мар.

Робітниця при днівці, за 34 години по 44,1 феники за годину має відповідно 14.96 мар. загального зарібку. Коли від цього відкинути загальну суму відраховань — 1.40 мар., то залишається їй чистих грошей — 13.56 мар.

З цього заробітку робітник, чи робітниця мусить заплатити за помешкання найдешевше 6-7 марок, а решта — 6-10 марок на обід, сухий хліб та на маргарину в неділю, а на вбрання та взуття не залишається цілком нічого.

Так в загальних рисах виглядає нужденний стан українського робітника в Бремені. Але хочу відокремити українських дезертирів з польської армії, котрих пару також знаходиться в Бремені. Вони повтікали з польського війська, втратили польське горожанство і не мають права повернутися до дому. Їхнє положення тяжче від тих, що вже переживають тут довший час і мають тут родину, знайомих і так далі. Ось два роки тому, до Бремену приїхав Т. Лесюта. Працював він у фабриці "Норд Дойтше Гіте". Колиж залишився без праці, то йому наказали залишити терен міста Бремену тому, що не має праці. Т. Лесюті сказано: "іди, куди хочеш. Роботи в Бремені не достанеш, бо ми маємо досить своїх безробітних".

Отаке то життя наших робітників у Бремені. *Еміґрант.*

УВАГА ДРОМГЕЛЕР І ОКОЛИЦЯ!

Отсим повідомляєм українських робітників, що жиють в долині Дромгелер, що з днем 1 вересня ц. р. починається наука в УРДШ при Укр. Роб. Домі. Тому ваша повинність вписати своїх дітей до школи і дати змогу своїм дітям здобути знання, котре нинішного часу дуже високо цінится.

Впис дітей почнеться від дня 20 серпня ц. р. і буде продовжатись до 30 вересня.

Тому просимо вдатись до місцевого учителя або секретаря Шкіль-Комітету, — котрих стрінете в салі Укр. Роб. Дому кождого дня.

КУПУЙТЕ КНИЖКИ ДЕШЕВОЇ БІБЛІОТЕКИ

Робітничо-Фармерська Книгарня у Вінніпеґу дістала знову в обмеженій скількости дуже цінний твір Івана Франка дешевого видання "Борислав Сміється".

Тут подаємо окладинку дуже цікавої книжки:

"БОРИСЛАВ :-: :-: СМІЄТЬСЯ"

яку написав

ІВАН ФРАНКО

з життя і боротьби бориславських робітників.

Є це одна з найкращих книжок з життя галицького робітництва, що читається з великим захопленням.

Звичайна ціна цеї книжки: в оправі $2.00, а брошурована $1.50. В Робітничо-Фармерській Книгарні ви дістанете її за 50 ЦЕНТІВ.

Наше перше замовлення цеї цінної книжки розійшлося в протягу кількох тижнів. Замовлення разом з належитістю засилайте таки зараз до:

WORKERS AND FARMERS BOOK STORE
600 SELKIRK AVENUE — — — WINNIPEG, MAN.